

3. Федоров Н.Ф. *Философия общего дела // Федоров Н.Ф. Собр. соч., т.1-4. – М.: Мысль, 1995-98*

Юліан Анджей Култис

Атенеум – Вища Школа в Гданську
м. Гданськ (Польща)

ЗАНЕПАД ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Новітні зміни в європейській культурі все більш виразно нагадують про біблійні часи будівництва Вавілонської вежі під новою назвою “Глобалізація”. На місце християнського Божого суду постав суд Страсбурзький, в якому з позицій неоліберальної політкоректності обстоюються права людини, серед яких провідне місце посідають права сексуальних і релігійних меншин, право жінок на аборти тощо. Нігілістичне ставлення до християнських джерел європейської культури нищить в людині особистість з її споконвічними прагненнями до істини і краси та сприяє перетворенню європейця на безособового покупця (customer) в глобальній системі споживання. На місце культу Христа-Спасителя стає гедоністичний культ розширеного споживання матеріальних цінностей, послуг, розваг та задоволень. Нині смисл трудової діяльності полягає не в удосконаленні людиною своєї професійної майстерності, підвищенні рівня кваліфікації у відповідності з Божим покликанням, а в здатності працюючого забезпечити собі купівлю все більшого обсягу різноманітних товарів і послуг. Неоліберальне заперечення християнського коріння європейської культури приводить до остаточного нівелювання її якісної специфікації. Проте, “святе місце не буває порожнім”. Дискредитація християнських культурних традицій на засадах неоліберальної політкоректності сприяє поширенню в країнах Європейського Союзу мусульманства. Водночас, як зазначає відомий італійський журналіст газети “LaStampa” Марко Тассаті, в ісламі ще більш суворо дотримуються моральних чеснот, викладених у Корані, і не йдуть на жодні компроміси з такими явищами як одностатеві шлюби, аборти чи контрацепція. А колишній член Європарламенту від Італії Джульєтто К’єза наголошує, що мусульмани з їх непохитною вірою у родинні цінності на відміну від християн мають багатодітні родини і в перспективі за кілька десятиліть представники ісламу стануть домінуючою частиною народонаселення європейського континенту.

Істотною особливістю масової культури стало широке розповсюдження в ній не тільки низькопробної розважальної продукції, але й **популярної науки**. Величезна кількість науково-популярних часописів і брошур, численні радіо і телепередачі з науково-популярної тематики, лекції, семінари, літні табори тощо заповнили інформаційний простір. У цих статтях, лекціях, іншого роду матеріалах викладаються науково-популярні та псевдонаукові концепції, теорії, погляди. Поруч з популярним викладом наукових розробок зазвичай можна зустріти астрологічну інформацію, виклад окультних доктрин, шокуючі факти про надприродні здібності, явища, речі.

Критика феномену масової культури та її продукції в культурології ведеться сьогодні з двох провідних позицій:

- ▶ культурного традиціоналізму і народності;
- ▶ культурного елітаризму.

Фронтальна багаторічна критика виробів масової культури, масового суспільства та способу життя індивідів – носіїв стандартизованих цінностей масової культури далася взнаки у 80-х роках минуло століття. В ряді країн Європи почала кількісно переважати нова культура середнього рівня – **мідкульт** (від англ. middle - середина). Творам мідкульту властиве поєднання взірців високої культури і популярної. Прикладом мідкультівської продукції можуть служити рок-опера Тіма Райса і Ендрю Ллойда Вебера „Ісус Христос – суперзірка”, неодноразова екранізація роману П'єра Шадерло де Лакло „Небезпечні зв'язки” та ін. Мідкульт робить модними взірці справжньої художньої творчості, історичні духовні цінності, альтернативні масовому способи життя. Поява мідкульту зайвий раз засвідчила, що потенції масової культури вичерпані, а модерністські та постмодерністські процеси в європейській культурі мають поступитись новим.

Тривкий генетичний зв'язок людини зі своїм етнографічним простором, де жили її предки, з релігійно-духовними традиціями свого народу, з іншими надприродними, духовними факторами єднають людину з біосферою і ноосферою, з природним та історичним середовищем, сприяють природній самоідентифікації. Подальший прогресивний розвиток суспільства з сучасною соціотехносферою в біосферосумісній формі носить назву **коеволюції**. Коеволюція означає входження людини в нове соціокультурне поле на принципах сумісності, взаємності, співучасті. Такий підхід вимагає кооперативного соціоприродного розвитку. Мова йде про принципово нову екофільну стратегію людської діяльності, в якій техногенні зміни не можуть випереджати усвідомлення їх наслідків. Техносфера сьогодні споживає

енергії набагато більше, ніж весь соціум. З її розширенням зростає кількість техногенних катастроф. Щорічно лише в автомобільних аваріях у світі гине понад 1 млн. людей. Сьогодні людство вичерпало можливості екстенсивного розвитку техносфери. Шлях розв'язання проблеми - розробка енергозберігаючих технологій і створення машин, сумісних з людьми.

І найголовніше – слід добре пам'ятати і ніколи не забувати про те, що все позитивне в європейській культурі прийшло з християнства або через християнство, яке принесло з собою весь безцінний спадок попередніх духовних традицій, зберегло його живим і завжди несе в самому собі приховані можливості спасіння для усього людства. Якщо Церква, замість того, щоб прилаштуватися до глобалізованого світу і підстроюватися під будь-які його абсурдні новації, змусить цей світ перебудуватися на засадах християнського універсалізму та екуменізму, можливо тоді у людства і з'явиться реальний шанс уникнути планетарної катастрофи.

Валерій Беличенко, Орест Байко

Общественный просветительский проект

– Глобальное Мироззрение.

г. Львов

ГЛОБАЛЬНОЕ МИРОВОЗЗРЕНИЕ

– НОВАЯ ПЕРСПЕКТИВНАЯ СОЦИАЛЬНАЯ ПРАКТИКА ДЛЯ СОВРЕМЕННОГО МИРА

Современные объективно-исторические условия создали почву для возникшего нового типа виденья и мышления, которые создают фундамент уже для глобальной культуры. Благодаря такому виденью и мышлению возник новый мировоззренческий уровень. Правомерно будет говорить о новом мировоззрении, используя термин «Глобальное Мироззрение» в содержание которого включается:

В отношении мира.

1. Осознание глобальных проблем и виденье путей их разрешения в сторону мирного и безопасного развития человечества;
2. Виденье, содержащее ясное представление о глобальной культуре, какой она должна быть во благо человека в новых исторических условиях, т.е. уже в глобализованном мире.
3. Виденье, содержащее глобальную «картину мира», способное объединить человеческую расу, сохраняя культурное и религиозное разнообразие;